YUNANİSTAN TARİHTEN DERS ALMIYOR -
ONUR ÖYMEN

(15 EKİM 2021 cumhuriyet gazetesi)

Yıllardan beri Türkiye ile arasındaki dengeleri kendi lehine değiştirmeye çalışan Yunanistan şimdi de Fransa ve ABD'yle ikili savunma antlaşmaları imzalayarak hedefine askeri caydırıcılık yoluyla ulaşmaya çalışıyor. 28 Eylül'de Fransa ile Yunanistan arasında imzalanan "Savunma ve Güvenlik için Stratejik Ortaklık Antlaşması"nın kapsamı sadece Yunan hava ve deniz kuvvetlerinin güçlendirilmesi için milyarlarca dolarlık silah sistemleri alımıyla sınırlı değil. Yunanistan Başbakanı Miçotakis bu vesileyle Yunan parlamentosunda yaptığı konuşmada "Yunanistan'ın tarihinde ilk defa, olası bir saldırı anında kıtamızın en güçlü, BM Güvenlik Konseyi ve AB'nin yegâne nükleer gücü olan Fransa'nın yanımızda yer alacağını taahhüt ettiği tarihi bir antlaşmadır" diyor.

DÜNYADA ÖRNEĞİ YOK

NATO'nun 5. maddesi, üye bir ülkeye yönelik silahlı bir saldırının hepsine yöneltilmiş olarak değerlendirileceğini ve bütün üyelerin, silah kullanma da dahil olmak üzere, gerekli eylemlerde bulunarak saldırıya uğrayan tarafa yardımcı olacağını öngörmektedir.

Hem Fransa'nın hem de Yunanistan'ın üye olduğu bir savunma örgütünün kurucu antlaşmasında böyle bir hüküm varken bu iki ülkenin aynı amaca yönelik ikili bir antlaşma imzalamalarının anlamı ne olabilir? Başbakan Miçotakis bunun nedenini kendince "Bu antlaşma NATO içinde 'sözde müttefikimiz' olan bir ülkeden egemenliğimize yönelik tehditlere karşı bizi savunan kalkan niteliğindedir" şeklinde açıklıyor ve Yunanistan'ın Ege'de kara sularını genişletmesinin Türkiye tarafından savaş sebebi sayılacağı yolundaki TBMM kararını gerekçe olarak gösteriyor. Yani açıkça bu antlaşmanın doğrudan doğruya Türkiye'ye yönelik olduğunu ifade ediyor.

Fransa ile Yunanistan arasında imzalanan antlaşmaya benzer bir ikili antlaşmanın şimdiye kadar diğer NATO ülkeleri arasında örneği görülmemiştir.

Yunanistan, 1923 Lozan ve 1947 Paris antlaşmalarıyla silahsızlandırılmış olan adaları silahlandırarak bu antlaşmaları açıkça ihlal etmiştir. Ayrıca hiçbir uluslararası antlaşmayla kendisine verilmemiş olan bazı adacıkları hukuka aykırı bir fiili durum yaratarak işgal etmiştir. Evvelce Kardak'ta giriştiği böyle bir eylemin Türkiye tarafından engellenmiş olmasına rağmen Yunanistan bugün benzeri durumdaki diğer adacıklarda işgallerini sürdürmektedir. Ege'deki adaların 6 millik karasuyuna sahip olmalarına rağmen bunların üzerindeki hava sahasının 10 mil olduğunu savunarak dünyada örneği görülmemiş bir durum yaratmaktadır. Miçotakis Türkiye'nin bu konulardaki haklı tepkilerini kendi tezlerini savunmak için bahane gibi kullanmaya çalışmaktadır.

BATI'NIN TETİĞİ OLMAK

Fransa ve ABD gibi bazı ülkelerin bölgedeki kendi stratejik ve ekonomik menfaatlerini göz önünde bulundurarak gerek Ege'de gerek Kıbrıs'ta öteden beri Yunanistan'a destek vermeleri dikkat çekicidir.

Fransa, Yunanistan'la imzaladığı 2.32 milyar dolarlık antlaşma çerçevesinde 18 Rafale uçağının satışını yaptıktan sonra, şimdi de maliyeti 4.5 milyar Avro'yu bulan üç firkateyn ile üç korvetin satışı için anlaşmaya varmıştır.

ABD'nin de Yunanistan'la savunma işbirliğine ağırlık verdiği görülmektedir. Amerikan Kongresi'nin bütçe ofisinden yapılan açıklamaya göre ABD'nin 2022-2026 yılları arasında Yunanistan'a 134 milyon dolarlık savunma desteği vermesi öngörülmektedir.

Yunan basınının bildirdiğine göre Türk sınırı yakınındaki Dedeağaç'ta kurulmasına başlanılan üssün yanı sıra Kavala, Selanik, Girit ve Volos'ta da yeni üsler kurulması yolunda ABD'yle görüş birliğine varılmıştır. İskiri adasındaki hava ve deniz tesislerinin de ABD'nin kullanımına açılacağı yolunda haberler vardır. Bu arada Yunanistan'ın 24 adet F-35 uçağı alımı için ABD hükümetine niyet mektubu verdiği bildirilmektedir.

ABD'nin Güney Kıbrıs Rum Yönetimine (GKRY) yönelik olarak attığı bazı adımlar da dikkat çekicidir. ABD, İsrail, Yunanistan ve GKRY arasındaki üçlü stratejik işbirliği toplantılarına katılmaktadır. Trump yönetiminin son aylarında ABD, GKRY'ye yönelik olarak 1987 yılından beri uyguladığı askeri ambargoyu kaldırmış ve askeri eğitim alanında bazı anlaşmalar yapmıştır. ABD'nin, Fransa'nın ve diğer bazı Avrupa ülkelerinin Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki doğalgaz araştırmalarına gösterdikleri kuvvetli tepkiyi de stratejik boyutuyla değerlendirmek lazımdır.

Bütün bu gelişmeler ABD'nin ve Fransa'nın, Yunanistan'ın savunma gücünü artırarak Ege'deki dengeleri Türkiye açısından olumsuz yönde etkileme yaklaşımını benimsediğini göstermektedir. ABD'nin, Türkiye'ye 100 F-35 uçağının verilmesinden vazgeçmesini, S-400'ler konusundaki tepkisinin yanı sıra bölgedeki askeri dengeleri Türkiye açısından olumsuz yönde etkileme yaklaşımının bir işareti olarak görmek mümkündür.

VENİZELOS'UN TARİHİ TESPİTİ

Türk-Yunan ilişkilerini ve büyük devletlerin bölgedeki politikalarını değerlendirirken tarihten ders almakta fayda var. Yunan Başbakanı Venizelos'un Lozan Konferansı sırasında İsmet Paşa'ya söylediği şu sözler ibret vericidir.

"Müttefik olarak müttefiklerin davası için vazife gördük. Felakete uğradık... Şimdi bizi meydanda yalnız bırakıyorlar." Venizelos İngiliz Dışişeri Bakanı Lord Curzon'a söylediği şu sözleri de İsmet Paşa'ya nakletmiş: "Söylediklerinizi konferansta anlatacağım. Sizin yüzünüzden felakete uğradık... İngilizlerle ittifak yapıp yola çıkmanın nasıl bir felaketle neticelendiğini bütün dünyaya göstereceğim" (İsmet İnönü, Hatıralar, II. Cilt, Bilgi Yayınevi, s.121.)

Bugünkü Yunan politikacıları Venizelos'un bu sözlerini hatırlamalıdırlar.

ONUR ÖYMEN